

Rodna Gruda

Slovenski kulturni dan v Tübingenu

Objavljeno dne/Published on: 07.02.2013

V torek, 22. januarja 2013, smo imeli na slavističnem oddelku Filozofske fakultete v Tübingenu slovenski kulturni dan s predavanjem prof. dr. Silvije Borovnik, slovenske avtorice 20. stoletja. Na otvoritveni slovesnosti je študente, profesorje in druge goste pozdravila predstojnica prof. dr. Schamma Schahadat, ki je predstavila prof. Borovnikovo in njeno delo, posebej antologijo besedil slovenskih avtoric Ne kliči me po imenu, ki jo je prof. Borovnikova izdala pred kratkim in je med nemškimi slavisti zbudila veliko zanimanje. V kulturnem programu so študentke slovenščine in lektorica nastopile z recitalom izbranih Prešernovih poezij, ki so jih tenkočutno izvedle v slovenščini in v nemških prevodih prevajalcev Lily Novy in Klaus Detlefa Olofa.

Ugledna avtorica je analizirala je poezijo S. Makarovič, romane M. Novak Kajzer, Posebne nežnosti, 1990; B. Bojetu, Filio ni doma, 1990; M. Novak, Izza kongresa, 1993; K. Marinčič, Tereza, 1989; N. Gaborovič, Malahorna, 1988; N. Pirjevec, Zaznamovana; M. Vogrič, Vojna iz ljubezni, 1993; Z. Vokač, Knjiga senc, 1993 in krajšo prozo avtoric I. Hergold, Pojoči oreh, 1983; L. Gačnik, Magdalena, 1987, S. Borovnik, Strašljivke, 1990; T. Doneva, Lenorina jahalna šola, 1990; M. Novak, Zverjad, 1994. Poudarila je, da so bile pisateljice pogosto postavljene na obrobje slovenske literarne zgodovine. Med esejistkami se je osredotočila na Alenko Puhar (Prvotno besedilo življenja, 1982) in Spomenko Hribar (Krivda in greh, 1987).

[tubingen](#)

Spregovorila je tudi o dvojezičnosti slovenske književnosti v Avstriji in poudarila, ki izraža dvojno identiteto. Slovenščina se kot jezik literature počasi izgublja. Osvetlila je roman Maje Haderlap, Engel des Vergessens (v izvirniku izšel v Nemčiji, pri založbi Wallstein, v slovenščino ga je lani prevedel Štefan Vevar), ki pripoveduje o iskanju pravega jezika, slovenskega ali nemškega, in iskanju domovine, slovenske ali avstrijske, ter tenkočutno niza spomine o dogodkih, ki so trajno prizadeli Slovence na Koroškem, obenem pa pripoveduje o posledicah, ki jih v ljudeh zapušča vojna, katere sence še v sedanjosti določajo življenja prizadetih. Roman je v nemško govorečem prostoru l. 2011 prejel prestižno nagrado Ingeborg Bachman, ki so ji sledili velik odmev med bralci in številni ponatisi, saj odpira dolgo zamolčane teme. V Nemčiji je že presegel naklado 100.000 izvodov, trenutno je v pripravi tudi mehka izdaja. Raziskave o medkulturnosti in dvojezičnosti slovenske književnosti v Avstriji razkrivajo ne le sožitje različnosti, ampak tudi pereče medkulturne konflikte.

V živahni razpravi sta prof. dr. Berger in prof. dr. Wutsdorff ugotavljala, da se v delih avtoric pogosto pojavlja avtobiografski element, kar je značilno tudi za druge literature slovanskih narodov, npr. za češko ali rusko, pri čemer je prof. dr. Wutsdorff posebej poudarila, da vendarle to ni prevladujoča tendenca.

Borovnikova je na primeru Zofke Kvedrove pokazala, kako je bila pot pisateljice k uveljavitvi v javnosti izjemno težka in ni dobila zasluženega priznanja zaradi tradicionalno sprejete družbene vloge ženske kot matere in gospodinje. Uspeh romana Maje Haderlap kaže, da je ta problem v sodobnem času v precejšni meri presežen. Docent Jacob je opozoril, da se tudi v delu Maje Haderlap avtobiografski elementi sicer prepletajo z romaneskno strukturo pripovedi, vendar je delo predvsem avtoričina fiktivna pripoved. Prof. dr. Schahadat je vprašala, ali je Maja Haderlap slovenska ali avstrijska avtorica.

Borovnikova jo je predstavila kot slovensko avtorico, ki piše v nemščini, ker v tem jeziku lažje izrazi snov, ki bi jo, če bi pisala v maternem jeziku, v slovenščini, preveč prizadela, saj bi odprla rane iz otroštva - slovenščina je za Haderlapovo jezik, ki je najbolj povezan z njenim intimnim svetom.

Po predavanju se je diskusija o problematiki del slovenskih avtoric sproščeno nadaljevala ob kozarčku dobrega slovenskega vina. Prireditve so se poleg študentov slavistike in profesorjev na oddelku udeležili tudi študenti drugih študijskih smeri, zlasti slovenski študentje, ki študirajo v Tübingenu, ter literarni poznavalci iz Stuttgarta in okolice. Navzoči so naslednje dni izrekli pohvale in zahvale za prijeten in zanimiv slovenski kulturni večer. Za naklonjeno podporo se iskreno zahvaljujem tudi vodstvu oddelka, zlasti predstojnici prof. dr. Schammi Schahadat in njenemu namestniku prof. dr. Tilmanu Bergerju.

Dogodek je bil medijsko pokrit na Univerzi v Tübingenu kot tudi prek portala JOE (Junge Osteuropa Experten), na spletni strani za Slovence po svetu in na Twitterju ter Facebooku, kjer ima Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik svojo stran. Osrednji plakat s poudarjeno umetniško noto je ustvaril slikar Nejc Slapar, plakat z logotipom Univerze v Tübingenu in naslovnico najnovejše antologije Borovnikove pa je oblikoval študent Timm Schroeder.

Irma Kern